

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al desenvolup de la vida teatral de Catalunya

Sortirà los Dissaptes

Director, DON JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Carrer de la Unió, 2, botiga

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 1'00 trimestre.
 Fora ciutat... » 1'50 »
 Extranjer y Ul-
 tramar... » 10'00 l' any.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent... 0'10 Ptas.
 » atrassats... 0'15 »
 » » pera los
 no suscrits... 0'20 »

NOTAS HISTÓRICAS ⁽¹⁾

XII

S' iniciá 'l periodisme en lo renaixement catalá, com s' havia iniciat lo teatro; per medi de publicacions humorísticas. Per cert que tingué bon comensament en l' any 1865 ab lo xistós setmanari, ilustrat pe 'l reputat artista en Tomás Padró, titolat *Un tros de paper*, en lo qual hi exprimían son bon humor los senyors Robert, Llanas, Angelon, Soler, Aulés, Roure, Vidal, Pons, Torres, J. Felíu y Codina y algún altre.

En l' any 1866, sortint encare lo *Lo tros de paper*, algún redactor d' aquest y 'l dibuixant Padró publicaren *Lo noy de la mare*.

Aquestas dugas publicacions setmanals eran purament literarias, y al venir la revolució del 68, aparequé un altre setmanari, *Lo Somatent*, ab color polítich, si bé que en tó festiu.

Se mantingueren en lo terreno purament literari altres dos setmanaris que se publicaren més endavant, primer *La Rambla* y després *La Pubilla*, dirigits pe 'l senyor Roure y en los quals s' hi doná á coneixer D. Emili Vilanova, ab sos quadros de costums tant justament celebrats.

En aquest entremitj, dugas publicacions literarias vegeren la llum pública, en forma de Revistas, ab lo qual queda dit que predominava en ellas l' estil sério. Sigueren aquestas *La Renaixensa* y *Lo Gay Saber*.

En 1870, quan per efecte de las quintas s' al-saren en Gracia los contraris de que aquellas se efectuessen, lo general Gaminde sitiá la població, de la qual se sentía desde Barcelona 'l continuat toch de somatent de la campana de la vila. Aixó doná l' idea del títol per un periódich humorístich, polítich avansat, *La Campana de Gracia*, que comensá allavors á publicarse y que encara continúa actualment, haventse intorruptut forzosament alguna temporada, pero sustituintlo quan aixó succehía l' altre setmanari de la mateixa casa editorial *L' Esquella de la Torratxa*.

Posteriorment infinitat de setmanaris han vist la llum pública en Barcelona, en altres poblacions de Catalunya y en las Américas, recordant en aquellas llunyanas terras lo llenguatge de la Pátria, revistas tant importants com *La Llumana* de Nova York, *La Gralla* de Montevideo, *L' Aureneta* de Buenos Ayres, y *L' Escut* de la Habana.

Dels d' aquí nos venen á la memoria *La Llar*, *La Bandera Catalana*, *La Gorra de cop*, *En Banyeta*, *Lo Nunci* que alcanzá molta popularitat y llarga vida, *La familia cristiana*, *Los Jochs Florals*, *L' Art del Pagés* revista de Agricultura, *L' Esparver*, *La Papallona*, *L' Excursionista*, lo *Butletí de la Associació de Excursions Catalana*, *L' Avi*, *Lo Burinot*, *Lo mestretitas*, *Lo Vell*, *La calandria de la costa* de Vilasar, *Lo Carril* de Vilanova, *La Veu de Montserrat* de Vich, *L' Ignorancia* de Palma de Mallorca; *Lo Pandero*, *La Marsellesa*, *La Co-*

(1) Végingse los artículos que precedeixen al present en los números 8, 10, 11, 12, 17, 21, 22, 24, 25, 26 y 28 d' aquest setmanari.

torra, *Lo Diari Catalá*, *La Llum del Camp*, *La Veu del Camp* de Reus, *La Veu del Centre Catalá*, *L'Avens* primera época, *La Patria Catalana*, de Valls; é infinitat d'altres que fora inacabable de anar posant en llista.

D'entre 'ls purament literaris, s'enduguéren la palma *Lo Gay Saber* en sas dos épocas de surtida, *La Renaixensa* avans de convertirse en diari, y *L'Avens*. Debém també mencionar á *La Ilustració Catalana*.

Com á publicacions de caràcter polítich catalanista, deu recordarse al primer diari que s'ha donat á la estampa en nostre idioma, surtí en 1879 y durá 27 mesos, se nomená *Diari Catalá* y per efecte de denuncias cambiá dos vegadas de nom, usant los de *Veu de Catalunya* y de *Lo Tibidabo*. *La Renaixensa*, desde sos comensos en 1871 tenia ja caràcter polítich, pero poch definit y casi no duya altres articles de tal índole que los del malaguanyat escriptor D. J. Narcís Roca.

La Veu del Montserrat ha estat també sempre una publicació política y també ho era *La Llum del Camp*, setmanari destinat á mantenir viu lo sentiment catalanista entre 'ls pagesos y que al morir son director nostre amich D. Leandro Pons, va deixar de publicarse aviat.

Los periódichs catalans que actualment veuhen la llum, son los següents:

La Renaixensa, diari. *Lo Somatent* de Reus, diari. *La Ilustració Catalana*, quinzenal. *L'Avenc*, mensual. *La Campana de Gracia*, setmanal. *La Esquella de la Torratxa*, id. *L'Art del Pagés*, id. *La Tomasa*, id. *La Tramontana*, idem. *La Veu de Catalunya*, id. *Lo Teatro Catalá*, id. *La Fura*, id. *La Barretina*, id. y *Lo TEATRO REGIONAL*, id. en Barcelona y *Las Cuatre Barras* en Vilafranca, *Lo Catalanista* en Sabadell, *L'Arch de Sant Martí* en Sant Martí de Provencals, *Reus Literari* en Reus, *Lo Setmanari Catalá* en Manresa, *La Veu del Montserrat* en Vich, *Lo Sanpolench* en Sant Pol de Mar, *La Trompeta* en Tarrassa y *L'Olotí* en Olot.

Aquesfas notas encara que incomplertas donan una idea de lo que es en importancia lo periodisme catalá que usa lo llenguatge de la terra.

Lo inventari resulta pobre, y molt, molt s'ha de treballar pera que sia aquest moviment intelectual lo que de dret l'hi pertoca ser.

En bona part, la culpa radica en los escriptors més que en lo públich y en los editors més que en los escriptors, pero no es aquí lo lloch més apropiat pera llensarnos á consideracions que 'ns apartarían bon tros del objecte concret que 'ns impulsa á escriurer lo present mal girbat article.—J. S.

Felicitat

Un sabataret hi havia
al carrer d'en Petrixol
que cantaba tot lo dia
lo mateix qu' un rossinyol.

La seva esposa, semblava
de tan blanca un llessamí;
y feynera l'ajudava
ab la máquina á cusí.

Y allunyats de tot mal vici
fent y adobant calsat vell,
trevallavan ab desfici
vivint sense cap tropell.

Un gran senyor hi vivia
en aquell mateix carrer,
y anhelant tení alegría
així va di al sabater:

—Sabéu que fa temps qu' envejo
bon home, lo vostre estat;
puig jo per mes que 'm basquejo
no trobo felicitat.—

—Veuréu, com que á Deu grat-sia,
ni un sol pesar me té oprés,
visch content y ab alegría,
y aixó que no tinch diners.—

—Com jo no 'm trovo ab apuros
desitjo que prosperéu;
aquí teniu cinch cents duros
y un establiment plantéu.

Se n' aná 'l senyó ab prestesa,
quedant lo pobre agrahit
ab l'ánima mitj sorpresa
y 'l pensament aturdit.

Tirém plans, entre si 's deya,
¿qu' es lo que ara 'm toca fer?,
y en tot obstacles preveya
aquell pobre sabater.

Si planto una botigueta
y per desgracia 'm va mal,
diran qu' ab la esquena dreta
volia gastá algun ral.

Si en algun negoci 'm poso
y perdo tots los dinés,
á demanarne no goso
per no veure 'l senyó ofés...

Y aixís, com ans no cantaba
festius y alegres cansons;
ni com ans ja no picava
mitjas solas ni talons.

Un dia 'l senyó á una plassa
trová 'l sabater humil
y li preguntá ab catxassa
si vivia més tranquil.

«Senyor, no podéu pensarvos
los neguits que passo jo,
per lo tant, vaig á tornarvos
los diners sens dilació.

Deixeume al fi ab ma pobresa,
puig clarament hi observat
que ni diners ni riquesa,
donan la felicitat.

JOAQUÍM VIÑAS.

Las tres voluntats

Una vegada era un sabi emperador que va publicar la següent llei: A tot extranger que anava a la cort se li servia un peix fregit; los criats observaven ab atenció al foraster y si després d'haverse menjat lo peix fins a la espina, 'l tombava pera menjar-se l'altre costat, al moment s'agafava al culpable d'aquest crim inaudit y tres días després se 'l penjava. Però per una gracia imperial, cada día lo condemnat podia formular un desitj y ab tal de que no demanés la vida, lo desitj era al moment satisfet.

Hi havia hagut ja més de una víctima de aquest capritxo legal, quan un día 's presentá a la cort un comte en companyia del seu fill.

Se va dispensar la millor acullida als dos nobles hostes, y, seguint la llei del emperador, se 'ls va presentar a mitj dinar un gran peix fregit.

Pare y fill se 'n serviren de molt bona gana, y després d'haversel menjat fins a la espina, lo comte tombá lo peix fatal.

Agafat al instant pels criats, va ser conduhit als peus del emperador, lo qui ordená que l'empresonessin. Aixó causá tal dolor al jove fill del comte, que suplicá al soberá lo matessin en lloch del seu pare, y com l'emperador no era un home dolent y poch se li endonava que la víctima fós un ó altre ab tal de que hi hagués un penjat, acceptá 'l cambi, doná llibertat al pare y va ficá 'l fill a la presó.

Un cop dintre 'l calabosso, lo jove digué a sos guardians:

«Ja sabéu que avans de morir tinch lo dret de desitjar tres coses. Anéu, donchs, a trovar al emperador y digueuli que m'envihi a la seva filla junt ab un capellá pera que 'ns casi.»

Inútil dir que l'emperador quedá tot sorprés d'aquesta insolent demanda. Però no hi havia altre remey: un soberá no mes té que una paraula y no pot de cap manera violar una llei qu'ell ha fet. Per altra part sa filla 's resignava a aqueix casament de tres días y, com a bon pare, l'emperador hi consentí.

Lo segon día, lo presoner feu demanar al emperador que li enviés lo seu tresor. La demanda no era gayre menos indiscreta que la del día avans; pero qué se li pot negar a un home a qui han de penjar l'endemá? L'emperador enviá, donchs, son tresor y sas joyas, que 'l jove distribuí desseguida entre tots los cortesans, y com en aquell temps hi havían a la cort personas que tenían la debilitat de agradarlos hi 'l diner, tothom comensá a interessarse per aquell pobre jove tant ben educat.

Lo tercer día l'emperador, que no havia pogut dormir, se presentá ell mateix al condemnat.

—Vejám, li digue, afányat en formular ton tercer desitj y un cop aquest executat que 't penjin sense dilació perque ja comensó a estar cansat de las tevas exigencias.

—Senyor, digué lo jove, sols demano a Vostra Majestat una darrera gracia, complerta-la qual moriré content. Féu treure 'ls ulls a tots los que han vist al meu pare tombar lo peix.

—Molt bé, digué l'emperador; ta demanda es natural y es conseqüencia del teu bon cor. Ab aixó que agafin al majordom.

—Pero, senyor! exclamá aquell, jo no he vist res; va ser lo coper.

—Que s'agafi al coper, digué 'l rey, y que li tregan los ulls.

Mes lo coper declará tot plorant que res havia vist; acusá al coper major, qui acusá al panader, qui acusá al primer criat y aquest al segon y aquest al tereer; en una paraula: ningú havia vist res.

—Pare meu, digué la primcesa, a vos me dirigeixo com a un nou Salomé. Si ningú ha vist res, lo comte no es culpable y 'l meu marit es ignocent.

L'emperador arrugá 'l front y desseguida tota la cort se posá a murmurar; sonrigué y totas las bocas se badaren.

—Sía, va dir, que visca aquest ignocent. Més d'un n'he fet penjar que menos ho mereixia. Pero en fi, si no es penjat, es casat: s'ha fet justicia.

ED. LABOULAYE.

L'home tranquil

(DEL NATURAL)

Quan va al cassino—tots se l'escoltan,
tots s'hi acostan—¡es tant xistós!
cada paraula—es pels que 'l voltan,
una agudesa—de gran valor.

Tot ho alegra,—tot ho anima,
ab son carácter—content y franch
per xó en lo poble—tothom l'estima,
puig quan s'hi posa—fa riure en gran,
y encar que a voltas,—tot fentne broma,
a n'algú insulta,—y rihent, rihent
tira per terra—l'honra d'un home
ningú s'hi fixa—ningú s'ofén.

¡Es tan simpátich!—Sempre fa riure,
en tot demostra—son bon humor;
sembla mentida—que pugui viure,
sense cap pena—ni cap dolor.
Aixís ho diuen—los que 'l coneixen
pero a mi 'm sembla—qu'es al revés,
puig las desgracias—lo persegueixen
com a algun altre—ó pot ser més.
Sols hi ha una cosa,—y es que si 'l veuen
un dia, sério—ó capficat,
que ho fa per riure—los altres creuen,
y axí ho celebran—com a vritat.

ISIDOR MARTINEZ.

CONCERTS DE EUTERPE

Lo sisé de la temporada tingué lloch dilluns últim ab un plé com de costum.

Sigueren aplaudidas totas las composicions que formavan lo programa.

Sobressortiren en la primera part, la sinfonia número 3, de Ribera, sobre motius populars catalans;

La brema, de Clavé; lo bonich wals *Lo Llobregat*, de Goula (pare), y en especial la gavota *El Rapto*, de Nicolau.

Y en la segona, la cantata del malaguanyat mestre Obiols, la sinfonia de *Guillermo Tell* y la preciosa composició *El Cup*.

En aquesta part tingué lloch l'estreno del coro á veus solas *La remor del Segre*, de Goula (pare), y lletra de E. Guanyabens. Obtingué bon éxit, mereixent l'honor de sa total repetició; la lletra es una bonica llegenda plena de poesia, la música s'hi ajusta bastant bé, en especial en sa última part, en la que hi ha algun passatge ben inspirat.

Y ara fins al vinent concert, que deu tenir lloch lo dia 8 del próxim Septiembre.

T. GRANER.

Nostres Corresponsals

Sant Celoni, 15 d' Agost de 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL.

Molt senyor meu: Ahir varem tenir gran funció en lo teatro Eurípedes de aquesta població. Va representarse lo interessant drama *Batalla de Reynas* y la xistosa parodia *Baralla de pescateras*. Abduas obras foren desempenyadas ab molt de acert per la companyia de aficionats que actúa en lo teatro Caball de Arenys de Mar, distingintse en lo drama las Srtas. Carme Planas y Francisca Aranyó y los Srs. D. Jaume Pallí, Martí Torrents, Joseph Torrent, Martí Soler, Francisco Riera y Emili Torras y en la pessa las Srtas. Planas y Aranyó y los Srs. Torres, Riera, Manresana y Torrents.

La concurrència lluhida y aplaudí en gran.

Disposi de s. s. y a.

LO CORRESPONSAL.

Cornellá, 15 d' Agost de 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL.

Molt Sr. meu: En lo teatro del Centre Recreatiu é Instructiu, va tenir lloch lo 14 d' Agost una escullida funció dramática representantse lo drama *Las Joyas de la Roser* y la pessa *Mala nit*. Foren desempenyadas ab carinyo per la Srta. Virgili y Srs. Prasio, Sala, Pujol, Badía, Vidal Riera y Joseph N., fentse mereixedors dels aplausos de la numerosa concurrència que omplía lo teatro, la qual va quedar molt contenta.

LO CORRESPONSAL.

Girona, 16 d' Agost de 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL.

Molt Sr. meu: Ab só de música, las societats corals d' aquesta ciutat *Orfeón Gerundense*, *Jóven Gerona*, *Centre Federal* y *La Regional*, varen anar lo dilluns passat á rébrer al coro de Tarrassa *Los Amigos*, procedent de Figueras.

Lo mateix dia, las ditas societats varen organisar una especie de festa que va tenir lloch en lo passeig de la Rambla, á las nou del vespre, cantant *Los Amigos* las pessas «Los mariners» y «Los graciosos desgraciats» que varen ser ab molt entusiasme aplaudidas per lo públich gironí; *La Regional*, la pessa «La flor de la tumba» y lo *Centre Federal*, *Orfeón Gerundense*

y *Jóven Gerona*, varen cantar junts la pessa «Las flors de Maig» del immortal Clavé.

La societat *La Odalisca* va celebrar una vetllada,— á la qual estavan invitadas las indicadas societats—en la que 's vá posar en escena lo drama en tres actes «Muralla de ferro», en lo que s' hi varen distingir la senyoreta Molgosa y tots los aficionats que hi prengueren part principalment los senyors Villamartín y Martínez que varen demostrar una vegada més, lo talent y bon gust que posseheixen pera l'art del teatro.

Acabada la representació, lo coro de Tarrassa y los coros *Orfeón Gerundense* y *Centre Federal*, varen cantar duas escullidas pessas del seu repertori que varen ser molt aplaudidas. Al últim se va celebrar un magnífich ball de societat y la concurrència va retirarse en extrém complascuda.

Y are, esperant me dispensará hagi abusat de las planas del seu periódich allargant massa l' meu escrit, se despedeix de vosté lo seu humil s. s.

LO CORRESPONSAL.

A Càrme

Vos, l' hermosa damisela,
la que 'n teniu per penyora
un cor de foch com lo meu
y un' ánima que os adora.

Volguéu al mortal, que avuy
finj en los goigs penas trova...
estimeume un poch si os plau
vos que teniu cor, senyora!

Sabéu qué 'n faréu de mí
si no 'm deu aquesta almoyna?

Un ser renegat, un vil
que malehirá á tot hora
fins l' havervos esguardat,
contemplant l' imatge vostra...
estimeume un poch si os plau.
vos que teniu cor, senyora!

Perqué no 'm donéu la pau?

Si 'l que vull es poca cosa;
puig que obrintne vostres llavis
en una paraula sola
podeu fer d' un home un ángel,
d' un mal tarrós una joya...
estimeume un poch si os plau
vos que teniu cor, senyora!

No volguéu que al fondo avern
jo hi pagui la culpa vostra,
no volgueu qu' eternament
tenintvos en ma memoria
vos hage de malehir...
poguent ser ma redemptora...
estimeume un poch si os plau
vos que teniu cor, senyora!

Perqué aquets ulls, aqueix front
y eixas galtonas de rosa

Y eixos llabis de carmí
 los ha de besá un altre home?
 Tal volta jo no só ná
 per com altres tení esposa...?
 Estimeume un poch si os plau
 vos que teniu cor, senyora!

—
 Y si aixís no pot pas ser,
 quan passaréu per una vora
 jo vos diré baix, molt baix:
 Torneume 'l cor mala donal
 Y si encare me 'l neguéu
 publicá faré vostra obra...
 perque vegi 'l mon enter
 que no teniu cor, senyora!

J. ABRIL VIRGILI.

Teatros locals

Novetats.—La *reprise* de la popular sarsuela catalana *Las cent donzellas*, portá á aquest teatro un públich numerós que rigué de molt bona gana los xistes que conté la obra y aplaudí la bonica música que l'acompanya.

La execució, regular, distingintshi las Sras. Quintana y Colomer y los Srs. Puig y Roca (Baldomero) qu' es lo mateix home de sempre, plé de una gracia algo grollera, si 's vol, pero que sempre resulta.

Ab *Las cent donzellas* s' ha pogut veure que 'l públich, qu' encare 's recorda del bon temps de la sarsuela catalana, reb aquesta ab molt bon agrado, poquentse assegurar qu' está desitjós de tornarla á veure restablerta en nostres teatros.

Tívoli.—Continúa representantse *Mis Helyett*, opereta en tres actes y un can-can.

Eldorado.—L' actor Sr. Bosch, restablert de la cayguda que sufri, ha tornat á presentarse á la escena, rebent del públich una carinyosa ovació com á mostra de las moltas simpatías que s' ha sabut guanyar entre 'ls concurrents á aquest teatro.

Dimars s' estrená la sarsuela en un acte y tres quadros *Los extranjeros*, original dels Srs. Sánchez Seña y Lluís Larra (fill) música del mestre Fernández Caballero.

Los extranjeros es una producció que no 's distingeix pas per sa originalitat. Desde 'l graciós saynete *No mateis al alcalde* fins á nostres dias, s' han escrit moltas obras ab argument semblant. Uns cómichs que 's trovan perduts y tronats en un poble y als que l' alcalde ó un inspector de policia pren per revolucionaris, es un argument tant socorregut que, com hem dit, s' ha presentat ja baix tots los aspectes.

Per aixó sens dupte la sarsuela dels Srs. Sánchez Seña y Larra lográ tot just passar. La música del mestre Caballero conté alguns números agradables. Los actors representaren bé la obra, distingintse los senyors Mesejo Bosch y Colomer.

Ha comensat ja la tanda de beneficis, lo qual vol dir que s' acaba la temporada. Dijous tingué lloch lo del actor Sr. Bosch, estrenantse la sarsuela *Otró the*

dansant y divendres lo del Sr. Mesejo ab la reproducció de A casarse tocan.

Segons está anunciat, lo 3 de Septiembre en Novellí donará la primera de las vinticinch funcions que sens dupte esperan ab impaciencia y saborejarán ab delicia tots los amants del art dramátich.

Circo Ecuestre.—La *troupe* Rejade que ha debutat últimament, representa cada nit la pantomima titolada *Los albañiles*, que, sense constituhir cap novetat, ja qu' en aquest género s' han vist aquí cosas notables, aixó no obstant, conté váris episodis graciosos y alguns trevalls difícils que 'ls Rejade executan ab molta rapidés y precisió.

Estém segurs que á disposar de més lloch aquesta pantomima hauria lluhit doblement. Tal com la representan en lo Circo, sos intérpretes trevallen massa encogits, lo que fa que 'ls episodis que la componen no destaquin de la manera deguda.

De totas maneras val la pena de anar á veure los salts y cabriolas que fan *Los albañiles*.

Dimecres debutaren uns clowns-gegants que meresqueren una bona acullida per part del públich.

Circo Español Modelo.—Dissapte torná á obrir de nou las portas ab part de la companyia que l' inaugurarà, més alguns nous artistas.

Entre 'ls més aplaudits s' hi contan Mis Zephora, la nena Fanny, Mr. Bracco y varis clowns qu' ab las sevas gracias fan riure continuament al públich.

La pantomima militar *Pierrot en Africa*, que 's representa cada nit, ha sigut molt del agrado del públich, que no 's cansa de aplaudir als artistas que la interpretan.

Per aquesta setmana está anunciat lo debut dels clowns musicals los jermans Giménez.

LABRUGUERA.

Societats recreativas

CASANOVA.—Conforme anunciarem, lo Centre Casanova, ha celebrat son primer aniversari. Lo dia 13, se doná una vetllada literaria musical, la que 's veje molt concorreguda. Del programa, que per cert fou molt extens, ne sobressortí un acordeonista, que fou molt aplaudit y qual nom sentim no recordar en aqueixos moments. A la tarde del mateix dia se doná un festival infantil, devant del local que ocupa l' anomenat Centre, verificantse sortijas y cucanyas, que entretingueren agradablement á la jovenalla. Al vespre ball de Societat, per l' orquesta dels «Andreuets». Lo adorno de la sala estigué á cárrech del Sr. Viñals. Al endemá al matí tingueren lloch los exámens y exposició de treballs de las alumnas del Colegi que dirigeix la Srta. Pilar Purxet. Es d' alabar la esmerada educació que dita professora dona á sas deixebles, y aixís, ho demostrá la concurrencia aplaudint á totas quantas nenas varen examinarse de las assignaturas que havian cursat durant l' any; algunas d' ellas llegiren molt bé várias poesias, y per final tingué lloch la distribució de premis. Durant la tarde y nit se donaren balls de

societat, acabant de fer més galana la festa, que quedarà per molt temps en la pensa del públic que va assistirhi.

CASINO ANDRESENSE.—En aquesta numerosa Societat lo diumenge a la nit se donà una funció a benefici del estudiós aficionat D. Andreu Sirvent, pera redimirlo del servei militar, veientse honrat ab un públic d' admiradors. En totes las obras va lluirse en gran manera lo Sr. Sirvent, com també los demés companys que, junts se veieren obligats a repetir váris números de las pessas musicals.

Lo drama *Un Crimen social*, va anar molt bé, fent un verdader miracle la Sra. Castillo, (E.) puig s' encarregá del paper lo dissapte vigilia de la funció.

Autor y actors foren cridats a l' escena en mitj de ruidosos aplausos.

En lo diálech *Surtint del ou*, los reus Roseta Grau y Pauhet Sirvent, obtingueren com sempre, una ovació justa y espontánea.

Lo producte líquit de lo recaudat ascendeix a 715 pessetas.

Pot quedar ben satisfet de son benefici lo Sr. Sirvent.

CASINO EL PROGRESO.—Doná diumenge a la tarde una funció cómic-lírica a benefici dels aficionats del propi Cassino, posantse en escena la bonica zarsuela, *Dormí*. Segons va demostrar lo públic las obras castellanas l' ensopiren, mentres que la sarsueta *Dormí*, ja siga perque es de casa y l' llenguatje es més fácil de pronunciar als aficionats, l' aixeribí de valent, gosant de sos xistes y aplaudint ab espontaneïtat a sos intérpretes cada dia mellors.

J. XIMENO.

GRACIA

La festa major de Gràcia, ha resultat lluhida per tots istils. Los carrers de la vehina vila han realitat entre sí en originalitat y bon gust. Lo carrer de la Culebra, meresqué l' aprobació de tothom: l' aqüarium artificial va ser molt celebrat. Lo de Bonavista, també pot posarse entre el número dels distingits; produhía un cop d' efecte hermosíssim y per últim del de la Travesera, pot fersen especial menció, en atenció a la nota humorística que varen donarli los seus vehins. Representá Xauxa; en cada aparato de gas, hi penjavan capons, llagonissas, pans, monedas de cinch duros, botas de ví, etc., etc.

Respecte a las societats, totes sens escepció donaren balls que s' vegeren en extrém concorreguts. Entre ellas mereixen capítol apart, lo Círcul de Propietaris, La Granada, Cassino Artesá, La Banya, Argensola y Campoamor. La primera, en lo dia 14, doná un concert vocal é instrumental, en el que hi prengueren part los coros «La Fraternidad», «La Aurora», «La Banya» y «La Palma», y la Banda municipal. L' espayós jardí de la mentada societat, estava atestat de distingida concurrència. Dels números del programa, sobresortiren las *Galas del Cinca* y *Los nets dels Almogavers del immortal Clavé* que fóren en extrém aplaudits.

A l' endemá a la tarde en lo mateix local, se doná un altre concert literari musical y no vetllada com

anunciaban en lo programa. Lo coro «La Palma» y la banda del regiment de St. Quintín, amenisaren l' acte, que resultá inferior al del dia anterior. Essent los dos concerts a benefici dels pobres, en lo primer se recaudaren 346'06 pessetas y en lo segon 149, que en total suman, 495'06, cantitat que será invertida en pans, carn y 1 pesseta, pera repartirlos entre los pobres de la vila. En las dos nits dels dias mentats se donaren funcions dramáticas, y los dias 16, 17 y 18, se vejé molt favorecut lo mateix centre ab motiu de los balls que doná, executant los números del programa l' orquesta «Los Fídels» y sent la sala elegantment adornada per lo Sr. Viñals.

A la Granada, diumenje a la tarde, los aficionats de la secció «La Lira» del mateix centre, donaren una representació de *Messalina*, veientshi aplaudits las Srtas. Casao y Brill y los Srs. Fuentes, Sanz, Moret y Font. En los següents dias 15, 16 y 17, s' hi donarén balls, per l' orquesta «La Catalana» de Granollers, veientse concurríssims. Per lo dia 18, estava anunciat un ball rigurosament de societat, pel que galantment forem invitats; y del que parlarém com se mereixi en lo próxim número. Sabém que varis socis, estavan gestionant, per donar dos balls extraordinaris en los dias 19 y 20.

Lo Cassino Artesá, també doná dilluns a la nit un concert vocal é instrumental, per lo coro d' aqueix mateix Cassino «La Fraternidad». Sobressortiren del programa. *La Gracitud*, *La festa del poble* y *Los nets dels almogavers*. Los demés dias balls.

La Banya Graciense, també ha donat balls, conforme várem anunciar, veientse tots molt concorreguts.

La Societat Argensola, doná diumenge a la tarde a benefici dels joves Joseph Riera y Joan Baraldés una funció composta de *La festa del barri* (apropít per la celebritat del dia) prenenthi part la Srta. Buxadó y los Srs. Baraldés (A. y J.), Riera, Traveria, Senra, Escudé, Rodón, Gracia, Arolas, Manyá, Vaqué y Palmés.

En la Campoamor també s' hi doná diumenge a la tarde una representació de *Cinch minuts fora del món* y *Café y copa*, interpretantlas ab acert la Srta. Garzón y los Srs. Estruch, Carbonell, Salas, Rovira y Vestit.

Acabá la festa major ab balls per variar y ab diferents castells de focs artificials, que sigueren l' encant de la gent menuda... y de la gran també.

R. OJEDA.

Idili

Anem, que ja la boyra matinera
per los raigs destriada
del sol, se fon; la bella cadarnera
saluda al dia desde la boscuria,
y entre 'l fullam la merla enamorada
també saluda al jorn ab sa canturia.

A dins la salzereda
nos fixarem tots dos, y allí a la ubaga
sentats, de la frondosa y fresca arbreda
contemplarem lo riu com amanyaga

—ensemps que llauger corra
y espurnas va llesant,—la fina sorra,

Y l' aygua bona y fresca
veyent saltar, sense pensá en agravis
y posats los meus llavis en tos llavis
tant dolços y tant bons com mel en bresca,
te diré del amor dolças paraulas.

Després, tresca, que tresca,
irem per sota l' ombra de las saulas
eullassats nostres brassos
y lligats del amor en los bells llassos.

Y aixís per sota 'ls arbres
jo tot guardant los bous y tu las cabras
esperarem que vingui lo mitj dia
que tornarem plegats á la masía.

Després havent dinat, la mitj-diada
sota 'l brancam ¡que fora regalada!
teninte á tu á la vora...

Y escoltant lo cantar de l' au canora
trobar-me al despertar ab la besada
de la qu' es de mon cor regna y senyora.

Y al cap-tart, quant s' acosta
l' hora en que 'l sol ja baix s' en va á la posta
á buscar sepultura

darrera 'ls monts llunyans; quant la natura
se revesteix de suau melancolia,
alegres tornarem—ma enamorada—

juntats altre vegada,

al mas, ja. desitjant ab alegría

—per torná' á fe 'l mateix,—que apunti 'l dia.

JOSEPH MORATÓ Y GRAU.

Novas

Avuy regalém á nostres abonats las planas 105-106
y 107-108 del drama «L' Agulla».

♦♦

Han visitat nostra Redacció los primers números
dels periódichs «Roger de Flor» órgan de la societat
recreativa de igual nòm, y «La Fura» setmanari fes-
tiu; abdos veuen la llum pública en Barcelona. Ben-
vinguts sian.

♦♦

Sembla confirmarse que la empresa del teatro del
Circó del carrer de Montserrat, tracta de posar en es-
cena ab molt luxe durant las festas del Centenari, la
ópera *Colón* del Sr. Vidal y Careta, representant al viu
en lo primer acte 'l célebre quadro de Pradilla «La
rendició de Granada.»

Ha sigut escripturada pera cantar la part de don
Diego (patje de la Reyna Isabel) la distingida soprano
lleugera Srta. Esperansa Vingola.

♦♦

Del acreditat establiment litogràfic que D. Nicolau
Miralles té instalat en lo carrer de la Unió, acaba de
surtir y s' ha posat á la venda una preciosa oleografía
de gran tamany representant una alegoría de la recep-
ció feta á Barcelona per los reys católichs D. Ferrán
d' Aragó y D.ª Isabel de Castella, al immortal Cristófol
Colón, á sa vinguda del descubrimet d' América. Lo

quadro original, es fill del apreciat pinzell del senyor
Tamburini y lo trasllat del dibuix á las pedras es obra
del dibuixant Sr. Nadal.

Lo cuadro en conjunt produheix molt bon efecte sobre
tot en quant á las figuras dels indigenas, pero lo per-
judica un bon xich la actitud ceremoniosa dels perso-
natjes reals, als qui lo Sr. Tamburini ha sabut donar-
los poca novetat.

La excecució industrial honra la casa del Sr. Mira-
lles y la idea de publicar dita oleografía ara ab motiu
del Centenari, ha sigut ben acullida per lo públich.

Alegoría

Las gayas aucellas
totas á joch marxan
exhalant alegres
l' última cantada.

Y aixís per l' arbreda
joganeras saltan,
despedint al dia
que ab tristó s' acaba.

Recull la pastora
la seva remada,
y se 'n va á la pleta
depressa á tancar-la,
fixo en la memoria
l' amor que l' inflama.

Tot calla en la terra
fins altra jornada,
que 'l mortal ansia
gosá altra vegada.

Lo sol bell y espléndit
al ocás s' amaga,
puig las negres sombras
de la nit, l' espantan.

En lo cel hi brilla
lluhenta estrellada
qu' al mon il-lumina
mentres la nit passa;
fins que del nou dia
mentres lo gall canta,
anúncia riallera
lo trench de l' aubada.

JOSEPH BACH GENARÓ.

Epigramas

L' Agna Billar, qu' era noble,
y usaba sempre lo *de*,
's va casá ab En Pau Bola,
fill d' un honrat mercadé.
Del esmentat matrimoni,
un fill ne va resultar,
que 's va dir ¡vaja una bromal
Mingo Bola de Billar.

Es copista 'l nòy Batista
y á més poeta que val,

y tothom l' hi diu copista sent com es original.

ENRICH MESTRES FORNS.

—Ahont vas?—A la Estació á rébrer al meu cunyat.

—De segú que hi vas, Carbó, per si arriba carregat.

JORDI MONTSERRAT.

A ne 'l noy de l' Isabel que 's va aná ahí á confessá, li preguntá 'l capellá:

—¿Ja sabs bé qui hi ha en lo cel?

Y ell:—Sí, pare,—contestá,—

hi ha mon germá, duas tías, y 'l meu brená de molts días que la mare hi fa volá.

ENRICH RIERA MATEU.

Enigmas

XARADA

Consonant es ma primera, la segona una vocal, en son temps, l' auell tercera y una planta la total.

P. ROVELLAT.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9	—Carrer de Barcelona.
2	9	1	7	2	5	5	6		» » »
1	6	3	6	7	8	1			» » »
1	6	4	8	6	9				» » »
		9	2	7	7	6			» » »
			6	9	2	9			» » »
				9	6	5			» » »
			3	6	1	6			» » »
			3	6	8	8	6		» » »
			3	6	7	5	2	1	» » »
		7	8	2	7	2	1	6	» » »
	2	9	4	6	5	1	2	7	» » »
3	8	7	6	5	5	2	7	0	» » »

A. LLEONART.

TARGETA

RAMON FRUETELE.

GANDESA.

Formar ab aquestas lletas, lo titol d' una novela catalana.

JAUME ARQUÉ.

GEROGLÍFICH

:: X
C R I A T
I
R I
X
D I D I

JOSEPH ESCACHS Y V.

(Las soluciones en lo próxim número),

AVIS

Tots quants presentin en nostra Administració, las solucions de tots los Enigmas de aquest número, tindrán obció al premi consistent en un globo aerostátich de 1'75 metros d' alsada, pera lo qual s' estableixen las següents condicions: S' admeterán las solucions desde la sortida del número fins á las cinch de la tarde del dilluns. Cada plech contenint ditas solucions se li dará lo número d' ordre de sa presentació. A las set de la tarde del dit dilluns se verificará un sorteig y lo plech qual número resulti premiat, aquell haurá obtingut lo premi.

Cada plech deu anar acompanyat de unas cubertas de aquest número.

Poden los interessats que ho desitjin assistir al sorteig.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 23.

Xarada.—PESETAS.

Trenca-closcas.—LA RONDALLA DEL INVERN.

Geroglífich.—AL ISTIU TOTA CUCA VIU.

38 foren los plechs rebuts ab las solucions, baix l' ordre següent:

1, Victorino Bellver,—2, Martí Genís,—3, Pela l' as.—4, Artur Roure.—5, J. O. Ramoneda.—6, M. Gonfau.—7, Joan Manubens Vidal.—8, Juli Torres.—9, Pepet del Riu.—10, M. Gener.—11, Samatruquis.—12, P. Ximi.—13, Lo de la bomba.—14, Saltirons.—15, Mr. Arban.—16, Manel Torres.—17, J. A. Vinyas.—18, N. Capella.—19, J. Llopart.—20, Arbós.—21, Joan Costas.—22, Pau Sots.—23, A. Farré.—24, Agustí Muns.—25, P. Xom.—26, Antonet.—27, P. Rovellat.—28, Rabaquet.—29, A. Leonart.—30, B. Artes.—31, Francisco Cussó.—32, Joseph Ros.—33, Francisco Corbella.—34, Ramon Palau.—35, Silvestre Xato.—36, Alfred Calabia.—37, Daniel Morera.—38, Ramon Ferriol.

Verificat lo sorteig resultá afavorit lo número 26, que correspon al plech firmat per Antonet.

Correspondencia

S. Gonfau; M. Genís; Petit; Pau Sots; Martí Lluram; Angel Salabert y Ku-Ying, lo que han enviat no va prou bé.

Joan Manubens Vidal; Jaume Llopart; E. Vinyas; P. Rovellat; J. Soler; Rigalt; Ringorrango y A. Leonart, de lo qu' envían anirá alguna cosa.

Joan Costas: ja ho veurá més endavant.—Fernando Girbal: es bonich pero peca de ignócent; envihi més.—Joseph M.ª Feliu: los cantars no van.—Ramon Rus: aixó de depressa no pot ser.—Francesch Torres: anirá.—Pau Rech: es molt difús; Joseph Escachs y V.: los Consells no van.—Andreu Cortés: ara li publicarem.—Floridor: no estant bé.—Ferriol y Emili Llavayol: anirá alguna cosa de cada hú.